

Handläggare
Anders Johnson
08-508 265 03

Till
Exploateringsnämnden
2020-09-24

Promemoria om kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Anse remissen besvarad med detta tjänsteutlåtande.

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Remissen

Exploateringsnämnden har fått Miljödepartementets Promemoria om kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapperen på remiss från Kommunstyrelsen med remisstid t.o.m. 2020-09-30.

Medie- och tryckeribranschen har hemställt att regeringen ska upphäva returpappersförordningen eftersom den tänkta insamlingsmodellen är praktiskt och ekonomiskt mycket svår genomförbar för ett materialslag med successivt sjunkande insamlingsvolym och riskerar att få påtagliga negativa mediepolitiska konsekvenser i fråga om tidningar, tidskrifter och arbetstillfällen.

Intäkterna från försäljningen av returpapper har hittills kunnat finansiera insamlingen, men eftersom volymerna av insamlat returpapper minskat stadigt och förväntas göra det även framöver kommer materialets värde inte längre kunna finansiera

kostnaderna för insamlingen. Enligt hemställdan beräknas det årliga underskottet för ett färdigutbyggt producentansvar år 2026 uppgå till 465 miljoner kronor.

I promemorian föreslås därför att producentansvaret för returpapper ska upphävas. Istället ska kommunerna från den 1 januari 2022 tillhandahålla ett system med lättillgängliga insamlingsplatser för att samla in utsorterat returpapper. Kommunerna ska dessutom se till att det returpapper som samlas in hanteras så att materialåtervinning främjas. Målet ska vara att minst 90 viktprocent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

Enligt promemorian pekar Återvinningsindustrierna på att det idag inte finns någon uppbyggd infrastruktur för insamling av returpapper hos kommunerna, förutom hos ett fåtal. Det kommer att bli både dyrt och ta tid för kommuner att ställa om.

Av promemorian framgår att kostnaderna för uppbyggnad av insamlingsystem och löpande insamling inte kommer att kunna täckas av intäkterna utan kommunerna kommer delvis behöva finansiera insamlingen med att höja renhållningsavgiften. Förslaget kommer således att innebära lättnader för tillverkare av papper medan hushåll och verksamhetsutövare istället ytterst kommer att få stå för kostnaderna genom höjda renhållningsavgifter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för miljö och teknik.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret konstaterar att förslaget innebär att kostnaderna för den löpande insamlingen av returpapper kommer att flyttas från producenterna till kommunerna. Förslaget kommer även innebära relativt stora kommunala investeringar för nödvändig infrastruktur i ett inledande skede. Det handlar enligt promemorian om totalt flera miljarder kronor i ökade kostnader.

Promemorian föreslår också att Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som kommunerna ska lämna för uppföljning av målet och om hur dessa uppgifter ska lämnas. Exploateringskontoret konstaterar att även detta kommer att leda till ökade administrativa kostnader för kommunerna.

Exploateringskontoret anser att det är rimligt att kommunerna får ekonomisk kompensation för att ta över de nya uppgifter som föreslås i promemorian. Åtminstone så att det täcker de nya investeringar som behöver göras i kommunerna.

Exploateringskontoret bedömer dessutom att det kan bli svårt för många kommuner att hinna ställa om så att de från den 1 januari 2022 kan tillhandahålla system med lättillgängliga insamlingsplatser för att samla in utsorterat returpapper.

Slut

Bilagor

1. Remiss av promemoria Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper Dnr: M2020/01079/Ke, Miljödepartementet
<https://www.regeringen.se/remisser/2020/07/remiss-av-promemoria-kommunalt-ansvar-for-insamling-och-materialatervinning-av-returpapper/>